

I. ОСНОВ ЗА УСВАЈАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Основ за усвајање Стратегије националне безбедности Републике Србије садржан је у одредби члана 9. став 2. тачка 2) Закона о одбрани, према којој Народна скупштина у области одбране усваја Стратегију националне безбедности Републике Србије, те у одредби члана 93. став 3. Устава Републике Србије, према којој Народна скупштина врши и друге послове одређене Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА УСВАЈАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Стратегија националне безбедности Републике Србије (у даљем тексту: Стратегија) усвојена је Одлуком Народне скупштине донетом на Првој седници¹ Другог редовног заседања у 2009. години. Обзиром да се ради о најважнијем стратешком документу који, поред осталог, идентификује изазове, ризике и претње безбедности, утврђује националне вредности и интересе Републике Србије, одређује циљеве, основна начела и елементе политике националне безбедности и представља основ за израду стратешко-доктринарних докумената у свим областима друштвеног живота, те да актуелна Стратегија није у складу са фактичким стањем безбедносног (глобалног и регионалног) окружења и потенцијалним асиметричним (вишедимензионалним) ризицима неопходно је усвајање новог стратешког документа.

Усвајање нове Стратегије нужно је и због обавезе Србије у оквиру поглавља 31 претприступних преговора са ЕУ (заједничка спољна, безбедносна и одбрамбена политика), али и чињенице да су, од 2009. године, неке европске државе (чак) два пута мењале своје стратешке документе. При том, не постоји дилема – у израду стратешких докумената, уместо релативно уског експертског тима (који, у пракси, бива задужен за овај процес), те јавне дебате, треба укључити и ширу експертску заједницу.

Циљ представљања предлога Стратегије јесте да подстакне власт у Србији да убрзају процес израде нових докумената из области одбране и безбедности и допринос ДС надлежним државним органима у фази разматрања утицајних чинилаца. За ово представљање постоји неколико разлога, а основни су:

- потреба да грађани постану свеснији свеукупних изазова са којима се РС и шири регион суочавају, као и начина на који се може одговорити на исте, али и потребе унапређења комуникације о битним питањима, те
- уверење да процес разматрања стратешких докумената треба да буде што инклузивнији и отворенији, уз учешће експерата и цивилног друштва, с тим да коначан садржај дефинишу формалне групе ресорних министарстава.

Не мање битно је уверење да израда Стратегије није процес који се завршава њеним усвајањем и објављивањем (промовисањем). Потребна је стална евалуација, због брзине промена безбедносних изазова.

---

¹ Одржаној 26. октобра 2009. године.

III. СУШТИНСКЕ ПРОМЕНЕ У СТРАТЕГИЈИ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (предлог)

За разлику од актуелне Стратегије, предлог стратешког документа прилагођен је измењеној перцепцији безбедности и условима у којима би требао да се имплементира. **Суштинске новине и измене** огледају се у следећем:

1. приказ (глобалног и регионалног) безбедносног окружења је актуелизиран и обухвата, поред ризика од војних сукоба, стварне и потенцијалне вишедимензионалне и високоризичне изазове и претње² које лако прелазе границе, као и потребу за институционалним променама, попут посредничког најма (outsourcinga) безбедносних служби;
2. када је безбедност Републике Србије у питању, наведени су чиниоци који неповољно, али и повољно, утичу или могу утицати на исту;
3. садржана је унилатерално проглашена војна неутралност, уз навод да она није у супротности са успостављеном и развијеном сарадњом са НАТО, ЕУ и партнерством са Руском Федерацијом и другим државама;
4. изражена је опредељеност за 1) проналажење одрживих и дугорочних решења у дијалогу са Косовом, уз посредовање ЕУ; 2) развијање система националне безбедности и у сарадњи са другим државама и међународним безбедносним институцијама и 3) професионализацију и инкорпорирање приватног сектора безбедности у државно-јавни;
5. као изазови, ризици и претње безбедности Републике Србије, првенствено несигурности грађана и нарушавању опште безбедности друштва, поред општепознатих, наводе се и неспровођење Бриселског споразума, миграција великог обима и нелегално поседовање и злоупотребе стрељачког и лаког оружја;
6. полазећи од декларисаних националних вредности и опредељења за европске интеграције, у области безбедности идентификовани су општи и посебни национални интереси;
7. дефинисан је основни (општи) циљ политике националне безбедности, према којем су усаглашени остали (посебни) циљеви;
8. обухваћен је значај улоге независних институција - Заштитника грађана и Повереника за заштиту равноправности у спровођењу политике заштите људских и мањинских права;
9. актуелизиран је садржај елемената политике националне безбедности, уз допуну популационом и миграционом политиком;
10. измењена је структура система националне безбедности;
11. допуњена је надлежност председника Републике Србије – командује Војском Србије у миру и свим снагама одбране у ванредном и ратном стању;
12. конкретизован је састав Савета за националну безбедност и
13. допуњена су и појашњена начела (принципи) функционисања система националне безбедности.

ОБЈАШЊЕЊЕ

ИЗМЕНА И ДОПУНА САДРЖАЈА СТРАТЕГИЈЕ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (предлог) У ОДНОСУ НА ПОСТОЈЕЋУ СТРАТЕГИЈУ

---

² Укључујући еколошке катастрофе, деградацију животне средине, сајбер опасности, мигрантску кризу, енергетску зависност,...

I. БЕЗБЕДНОСНО ОКРУЖЕЊЕ

Садржај указује на међусобну повезаност ризика и претњи³, као и потешкоће у самосталном супротстављању тешко уочљивом и непредвидивом непријатељу који угрожава све области друштвеног живота.

Широк спектар озбиљних безбедносних изазова **употпуњен је** мигрантском кризом великог обима и високотехнолошким криминалним деловањем (сајбер криминалом). Анализа глобалних дешавања и друштвених промена наводи на закључак да је у актуелном безбедносном окружењу **тешко одредити који је примарни безбедносни изазов и ко је противник**, јер се перцепција непријатеља променила. То намеће, између осталог, потребу да се тежиште безбедности помери са појмова и концепата који су, претежно, војне природе на асиметричне појмове и концепте, али и институционалне промене, попут посредничког најма (outsourcinga) безбедносних служби.

У поглављу се, поред осталог, истиче утицај Европске уније (ЕУ) на мотивацију држава насталих на простору бивше Југославије да нормализују своје односе и реше се одређеног баласта прошлости кроз Процес стабилизације и придруживања и пријем у ту наднационалну регионалну организацију.

Чиниоци који неповољно утичу или могу утицати на безбедност Републике Србије су: 1) ситуација на северу самопроглашене "Републике Косово", узрокована проблемима у имплементацији Бриселског споразума о нормализацији односа између Београда и Приштине; 2) сепаратистичке тежње и опасност од избијања етничких сукоба на северу КиМ, југу Србије и у Рашкој области, али и у пограничним подручјима, првенствено, БиХ и Македоније; 3) збивања у БиХ, која воде ка насилној ревизији Дејтонског споразума (Србија један од гаранта примене истог); 4) неадекватне и закаснеле антимиграционе мере ЕУ, као и изостанак потребног нивоа кооперативног приступа решавању израженог проблема; 5) регрутовање и обука цихадиста у региону Балкана, укључујући југ Србије и Рашку област; 6) неповољан утицај високог удела угља у производњи енергије, старости термо капацитета и недовољне искоришћености обновљивих извора енергије на животну средину; 7) неадекватна међуинституционална међународна сарадња и 8) спор процес прилагођавања новом безбедносном окружењу и стварања (организационих, кадровских и материјалних) услова за супротстављање асиметричним претњама и ризицима.

Насупрот наведеном, **повољан утицај на националну безбедност имају**: одређење Србије да пружа допринос заједничким учвршћивању регионалне и глобалне безбедности и залагање за мирно и конструктивно решавање отворених питања на КиМ, у складу са Бриселским споразумом.

II. ИЗАЗОВИ, РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ

(Пр)оцене су доведене у склад са **фактичким стањем и предвидивом перспективом**. За полазне критеријуме у разматрању и навођењу изазова ризика и претњи узети су њихов обим захватања, интезитет испољавања и вероватноћа настанка.

Суштина је да противправно и једнострано проглашена независност Косова не представља више највећу претњу безбедности Републике Србије. У складу са тим и успостављеним дијалогом између Београда и Приштине, ни сепаратистичка настојања дела

---

³ Од екстремних климатских промена, преко еколошких катастрофа, деградације животне средине, енергетске зависности, техничко-технолошких и других несрећа, до терористичких активности и организованог криминала.

албанске националне мањине на КиМ нису директна претња територијалној целовитости Републике Србије. Повод за нарушавање крхке стабилности, првенствено, на северу КиМ, може бити неспровођење Бриселског споразума и једнострано предузимање мера које су у супротности са Резолуцијом Савета безбедности ОУН 1244, попут формирања војске Косова.

Поред осталог, истакнуто је да **велики ризик, претњу и извор дестабилизације** економске сигурности и безбедности грађана Србије **представља миграција великог обима**, затим експанзија криминала и корупције. Указано је и да је повећање високотехнолошког криминала и угрожавање информационих и телекомуникационих система (**Сајбер опасност**) један од примарних безбедносних изазова и ризика за безбедносне институције и друге субјекте одбране Републике Србије.

Актуелизирани су проблеми економског и неравномерног привредног развоја Републике Србије, затим енергетске међузависности и осетљивости инфраструктуре за производњу и транспорт енергената, деградације животне средине и други.

Први пут се наводи да несигурности грађана и нарушавању опште безбедности друштва доприносе неконтролисани промет, нелегално поседовање и злоупотреба стрелачког и лаког оружја. **Истиче се** и све израженији утицај климатских промена и пропуста у управљању отпадом на здравље људи и животиња, те економску и еколошку безбедност, а тиме и стабилност Републике Србије.

III. НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕСИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ

Полазећи од декларисаних националних вредности у области безбедности и опредељења за европске интеграције, за разлику од постојећег стратешког документа, у предлогу нове Стратегије **идентификовани су општи⁴ и посебни⁵ национални интереси.**

Као нови (посебни) интереси, истичу се: стварање и одржавање ресурса за одбрану сходно концепту неутралне државе; наставак реформе система националне безбедности и инкорпорирање приватног физичко-техничког обезбеђења и изградња безбедносне културе друштва и подизање укупних одбрамбених способности за супротстављање асиметричним (невојним и војним) изазовима и претњама.

IV. ПОЛИТИКА НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Како искуства указују да нема априорних, природних циљева политике националне безбедности, јер су они резултат аналитичких студија које полазе од индикатора стварности,

---

⁴ (1) Очување суверенитета, независности и територијалног интегритета Републике Србије; (2) развој демократије, институција система и владавине права; (3) јачање унутрашње стабилности и безбедности земље и (4) заштита основних друштвених вредности.

⁵ (1) Интеграција у ЕУ и друге међународне структуре и сарадња са земљама у региону; (2) **стварање и одржавање ресурса за одбрану сходно концепту неутралне државе**; (3) наставак реформе система безбедности и **инкорпорирање приватног ФТО**; (4) ефикасна координација рада државних органа и сарадња са међународним институцијама, ради спровођења миграционе политике и кидања спреге између организованог криминала и терористичких организација; (5) **изградња безбедносне културе друштва и подизање укупних одбрамбених способности за супротстављање асиметричним (невојним и војним) изазовима и претњама**; (6) нормализација и унапређење билатералних односа са земљама у региону; (7) стварање услова за унапређење енергетске ефикасности, ефикасности заштите животне средине и примену концепта друштвено-економског развоја.

дефинисан је **основни (општи) циљ**⁶ политике националне безбедности, према којем су усаглашени **остали (посебни) циљеви**⁷.

Основна начела политике националне безбедности

Када су начела ове политике у питању, нема измена у односу на постојећи садржај документа. Допуњено је само начело „превенције“, тако да је јасно да се формулација односи на асиметричне ризике и претње безбедности, а на посебан значај начела „недељивост безбедности“ указано је допуном да се исто реализује кроз активан приступ и допринос општој безбедности свих субјеката друштва, укључујући и цивилно друштво.

Елементи политике националне безбедности

У недостатку стратегије спољне политике Републике Србије, најтежа је "синхронизација" елемената политике националне безбедности са актуелним стањем и основним опредељењима односа према суседима, земљама у региону, најутицајнијим субјектима међународне заједнице и битним глобалним интересима.

Спољна политика

Садржај је актуелизиран, уз избегавање општих формулација. За очекивати је да има основа за допуну истог. Акцент је на актуелним приоритетима – дипломатским напорима за очување уставног поредка; интеграцији у ЕУ (процесу усклађивања са прописима, стандардима и нормама ЕУ) и унапређењу односа са суседима, државама у региону и најутицајнијим субјектима међународне заједнице (САД, РФ и Кином).

Наведено је, поред осталог, да ће Србија у заштити свог суверенитета и територијалне целокупности, осим расположивих дипломатских и правних средстава користити и друга легитимна средства. То подразумева⁸ и **оружани отпор** угрожавању споља - агресији или сецесији дела територије. Навод је нужан и инициран „ставовима“ појединих високих државних званичника који су, у више наврата, изјављивали да Србија више неће ратовати. Такав произвољан став нема упориште и (свакако) није добар из више разлога⁹.

Економска политика

И овај елемент политике националне безбедности је „освежен“ наводима који су мање теоретски и приближнији реалним околностима, обзиром да је, са заостравањем глобалне економске кризе и поремећајем на финансијском тржишту, економија Србије ушла је у турбулентно раздобље и критичну фазу развоја. Обухваћени су узрок¹⁰ стања и испољени

---

⁶ Успостављање интегрисаног система националне безбедности и достизање степена одсуства опасности који омогућава несметану егзистенцију и развој друштва.

⁷ Обезбеђење и унапређење безбедности грађана, друштва и државе; обезбеђење демократизације и владавине права; јачање институционално-административних капацитета; превентивно деловање кроз спровођење ефикасних мера и активности, као и одклањање асиметричних ризика и претњи безбедности, ради заштите националних интереса.

⁸ Уколико дипломатска и правна средства не дају жељене и/или очекиване резултате.

⁹ Прво, ремети однос грађана према прописаним обавезама у области одбране. Друго, узрокује отпор улагањима у опремање Војске Србије (ВС) и других снага одбране. Треће, тежиште припрема за ангажовање ВС помера се са прве на другу и трећу мисију, премда армија треба да постоји, првенствено, због прве мисије (одбране земље). На послетку, стварним и потенцијалним непријатељима "даје се сигнал" да неће бити адекватног одговора и уколико предузму радикалније активности за остварење својих циљева.

¹⁰ Изабрани модел, заснован на увозу, високој потрошњи и задуживању у иностранству.

проблеми¹¹, као и нови модел раста и развоја који је имплементиран у усвојеном документу "Стратегија и политика развоја индустрије Србије 2011.-2020. године".

Поред осталог, истакнуто је да је земља зависна од међународне трговине, али и да економском реструктурирању српске привреде доприноси смањење нерационалне јавне потрошње и промена модела финансирања инвестиција, чиме се подстичу привредни раст и запошљавање.

На крају, указано је да се спровођењем економске политике, у миру, стварају услови за обезбеђење потреба становништва и логистичку подршку свих структура система националне безбедности за време ванредних ситуација, ванредног или ратног стања.

Политика одбране

Садржај тежишно обухвата афирмишући концепт кооперативне безбедности, унилатерално проглашену војну неутралност (у односу на постојеће војне савезе), сарадњу Војске Србије и КФОР, као и испуњавање преузетих обавеза¹². При том, истакнуто је да војна неутралност не искључује усаглашавање безбедносне и одбрамбене политике са ЕУ, сарадњу са НАТО, Руском Федерацијом и другим земљама са којима је склопљен уговор о војно-техничкој сарадњи, као ни учешће у мултинационалним операцијама УН и мисијама ЕУ.

Битан је навод да остваривању (претходно дефинисаних) циљева политике одбране доприносе сви субјекти и снаге одбране.

Политика унутрашње безбедности

Истакнуто је да је политика унутрашње безбедности кључна за изградњу и очување ефикасне правне државе и безбедност грађана и да у њеном остваривању учествује и **цивилно друштво**, да значајну улогу у развоју друштва и превенцији избијања безбедносних проблема, поред осталих, има и **спољна политика**, те да допринос могу дати и **невладине организације** које се баве питањима безбедности, слобода и владавине права.

Указано је и на промене¹³ неопходне за сузбијање, или свођење на низак ниво, унутрашњих безбедносних изазова, ризика и претњи, стварање непристрасних, одговорних и ефикасних институција. Такође, обухваћен је и утицај актуелних безбедносних изазова, ризика и претњи унутрашњој безбедности на унутрашњу и прекограничну полицијску сарадњу.

Од значаја је и навођење потребе реформе у области правосуђа и шта она треба да омогући, затим одговорности и ванинституционалних снага безбедности у спровођењу политике унутрашње безбедности, као и важности контроле стрељачког и лаког оружја.

Политика заштите људских и мањинских права

У односу на садржај у актуелној стратегији, наведено је још 1) да је Србија ратификовала све најважније међународне уговоре у овој области, 2) да су (у склопу преговора за приступање ЕУ) започети бројни **процеси који формулишу нову мањинску политику** и уређују начин остваривања и заштите права националних мањина и 3) да је у спровођењу политике заштите

---

¹¹ Слом реалног сектора, формирање лоше привредне структуре, генерисање незапослености, сиромаштва, великог спољнотрговинског дефицита, високог јавног и спољњег дуга.

¹² Према ОЕБС-у, Међународној агенцији за атомску енергију (ИАЕА), Организацији за забрану употребе хемијског оружја (ОПСВ) и Јединици за подршку примени Конвенције о забрани бактериолошког (биолошког) и токсичног оружја (ВВС) и др.

¹³ Деполитизација државних органа, реформа јавне управе и полиције, стварање независног и ефикасног правосуђа и одговарајућег система за азил, омогућавање вишег нивоа људских и мањинских права, заштита медијских слобода и слободе изражавања и спречавање злоупотребе политичког утицаја.

људских и мањинских права, значајна и **улога независних институција** - Заштитника грађана и Повереника за заштиту равноправности.

Социјална политика

Садржај је актуелизиран. Из истог се види да је социјална политика у директној зависности од економске ситуације и спровођења економске политике. Од проблема, истакнути су незапосленост и неадекватан образовни систем који школује кадрове за којим не постоји потреба.

Наведено је да извор дестабилизације овог елемента политике националне безбедности може представљати и велика миграција народа из Азије у западну Европу, која узрокује додатна социјална давања и потенцијални прилив јефтине радне снаге. Неспорно је да социјални проблеми доприносе, у мањој или већој мери, слабљењу морала грађана.

Основни циљеви социјалне политике Републике Србије¹⁴ нису редефинисани, у односу на Стратегију из 2009.

Популациона политика

Овај елемент политике националне безбедности, поред неспорне важности, није био (посебно) обухваћен стратешким документом из 2009. године.

У нацрту нове Стратегије истакнуто је да су популациони изазови високо рангирани у Републици Србији, да Стратегија подстицања рађања није донела очекиване резултате и да дугорочан и одржив демографски развој мора бити приоритет Владе Републике Србије.

Миграциона политика

Ни овај елемент политике националне безбедности није био (посебно) обухваћен стратешким документом из 2009. године иако је Србија, у протеклих 25-26 година, суочена са великим миграционим кретањима и депопулацијом руралних подручја. Миграциона политика добија на још већем значају са почетком и интензивирањем масовне миграције становништва из ратом захваћених подручја Средњег и Блиског истока, које се упутило ка земљама западне и северне Европе. Значај повећава и опасност, пре свега, од заразних болести, организованог криминала и тероризма, а Србија је једна од најугроженијих земаља, јер се нашла у центру западнобалканске миграционе руте.

Србија, свесна значаја стратешког, правног и институционалног уређења области миграција, улаже напоре како би решила или, барем, ублажила изражене проблеме, јер је то од изузетне важности за њен социјално-економски систем, испуњавање неопходних услова за придруживање ЕУ, али и функционисање безбедносно-одбрамбеног сектора.

Политике у другим областима друштвеног живота

Садржај је прилагођен фактичком стању. У времену оптерећеном бројним проблемима, када су на свим подручјима видљиви симптоми кризе, политике образовања, науке, културе, технолошког развоја, заштите животне средине и других области друштвеног живота, као и њихово усклађивање са стандардима ЕУ, значајно доприносе остваривању циљева политике националне безбедности.

Образовни систем Србије је застарео и није усклађен са потребама савременог доба, издвајање новца за науку и технолошки развој је недовољно, стање животне средине нарушава

---

¹⁴ Задовољавање потреба грађана, заштита њихових права, обезбеђење социјалне заштите, смањење стопе незапослености и побољшање услова рада. У оквиру исте посебну пажњу завређује повећање natalитета, побољшање демографске структуре и заштита породице.

квалитет живота грађана, систем здравства је неефикасан и финансијски неодржив, заштита културне и историјске баштине на КиМ је постало политичко питање и део процеса нормализације односа Београда и Приштине, криза у друштву одражава се на маргинализацију културе и темеља на којима почива. Због свега наведеног, неопходно је изналажење адекватних и дугорочних решења, како би се васпоставио систем вредности. Унапређење образовне, научно-технолошке, здравствене, еколошке, културне и професионалне политике је од виталног значаја и за политику националне безбедности Републике Србије и треба да буде тежишна активност надлежних органа.

V. СИСТЕМ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Поред одређења шта представља, битно је напоменути да се систем националне безбедности налази у процесу реформи. У односу на „актуелну“ стратегију, у предлогу новог документа измењена је структура система и утврђени су субјекти истог.

Структуру чине институционални (управљачки¹⁵ и извршни¹⁶) и нормативни део.

Субјекти система националне безбедности су неконвенционални¹⁷, конвенционални¹⁸ и остали - суплементарни¹⁹.

Управљање системом националне безбедности

Суштинске допуне постојећег текста Стратегије односе се на надлежности државних органа. Народна скупштина Републике Србије, поред осталог, усваја стратешко-доктринарна документа и остварује надзор и цивилну контролу над системом националне безбедности преко Одбора за одбрану и унутрашње послове и Одбора за контролу служби безбедности.

Председник Републике Србије, поред тога што командује Војском Србије, командује и другим снагама одбране у ванредном и ратном стању.

Савет за националну безбедност

Наведено је да је то посебно тело Републике Србије које обавља послове и задатке из области националне безбедности, одређене законом. Конкретизован је састав Савета²⁰, са могућношћу да у раду Савета, по потреби, учествују и руководиоци других државних органа и институција и лица која нису чланови Савета²¹.

---

¹⁵ Државни апарат који доноси законе и одлуке од стратешког значаја - Народна скупштина Републике Србије, председник Републике Србије и Влада Републике Србије

¹⁶ Министарства, правосудни органи и агенције које спроводе законе, одлуке и наредбе највиших органа законодавне, извршне и судске власти.

¹⁷ Народна скупштина, председник Републике, Влада и органи државне управе који се баве иностраним пословима, пословима унутрашње безбедности и пословима одбране.

¹⁸ Обавештајно-безбедносне службе, Полиција, Војска Србије, правосудни органи, инспекцијски органи, заводи за извршење кривичних санкција и царина.

¹⁹ Органи јединица локалне самоуправе, институције надлежне за образовање, научну делатност и заштиту животне средине, независне институције (Заштитник грађана и Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности), привредна друштва, субјекти из области приватног обезбеђења, организације цивилног друштва, медији, правна лица и грађани који доприносе остваривању циљева националне безбедности.

²⁰ Председник Републике Србије, председник Владе, министри надлежни за послове одбране, унутрашње послове, спољне послове и правосуђе, руководиоци служби безбедности, начелник Генералштаба Војске Србије и секретар Савета.

²¹ Председник Народне скупштине Републике Србије, председник Врховног касационог суда, републички јавни тужилац и други.

Начела функционисања система националне безбедности

Начела су не само побројана, већ и дефинисана. При том је извршена допуна са неколико начела²². При том, битно је напоменути да Влада и ресорна министарства стварају материјалне, организационе и кадровске услове који не доводе у питање функционисање система у складу са неким од наведених начела.

ЗАКЉУЧАК:

Обзиром да се ради о документу, који даје анализу окружења Републике Србије, идентификује изазове, ризике и претње безбедности, утврђује националне интересе, одређује циљеве, основна начела и елементе политике националне безбедности и представља основ за израду стратегијских докумената у свим областима друштвеног живота, **неопходно је доношење новог стратешког документа**. Основни разлог је чињеница да постојећи није у складу са фактичким стањем безбедносног (глобалног и регионалног) окружења, потенцијалним асиметричним (вишедимензионалним) ризицима, премда је и у закључку „старе“ Стратегије наведено да је треба прилагођавати условима у којима се имплементира, ради заштите националних интереса.

Закључак је преформулисан и прилагођен актуелним проценама и околностима. Суштина је у следећем:

–ризик од војних сукоба је умањен, али се регион и Србија суочавају са широким спектром озбиљних и асиметричних безбедносних изазова;

–државе су постале рањиве и недовољно способне да се саме супротставе различитим безбедносним претњама;

–иако војно неутрална, Србија треба да има координисан, партнерско-савезнички и мултиресорни приступ решавању безбедносних проблема, уз ангажовање и цивилног друштва, јер асиметричним опасностима мора се супротставити исто таквом одбраном;

–Стратегија је динамичан документ. Ажурирање њеног садржаја, у зависности од безбедносних, политичких и друштвених околности, трајан је задатак надлежних државних органа.

15.децембар 2017. године

Петар Радојчић,
генерал-потпуковник у пензији – члан Главног одбора ДС

---

²² Условљеност циљева, свеобухватност, превенција, релативна аутономност и одговорност, транспарентност, кооперативност и комплементарност.